

158

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Μαι. II, 48/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

5-10/3/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

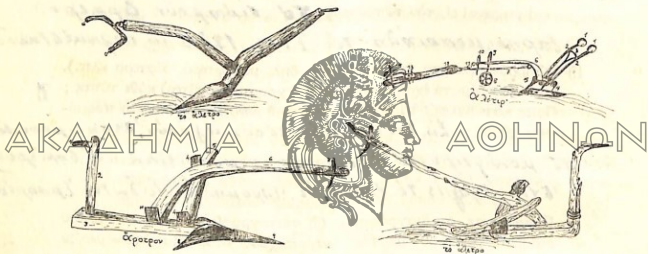
ΑΘΗΝΩΝ

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) Δέν. ἐρασιμολογία

5) Μηχανή ἀλωνισμού Δέν. ? ἐρασιμολογία

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *κατιβιμάζου. οἱ. μάταικοι τῶν. Ἰωρδάν. οἱ. μάταικοι. ματεβιμάζου. Σάζακα ἄροτρα. μέχρι. τ.δ. 1946. τὰ. ὅποια. ποιη. εὐ. ἔσαν εἰς... τὰς. ἀγοράς... πόλεω. καὶ. κωμοπόλεω*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφορὰ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	ξυλινὰ ἀρότρα.	Κουζούρι...	11.	
2.	κεφαλαῖα...	Παράτα (αὐλά)	2.	
3.	... εὐρά...	ἔκκι...	13.	
4.	... ζυγὸν...		14.	
5.	... ζυγὸν...		15.	

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι... ἦτο... καὶ... εἶναι... μιᾶς... μορφῆς...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου,.....

ἦτο... ἐκ... ξύλου... ἢ... σιδήρου...
 Ταῦτα... ξυλο... ἢ... ἀ... δένδρ...
 ὁ... ξυ... ἢ...

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

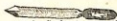
Πίστευς... ἐκτεταρξιά, πριόνι, ἀρίδια,
 τρυπάκι, ... ράβδρα (ξυλοφάι).

πριόνι

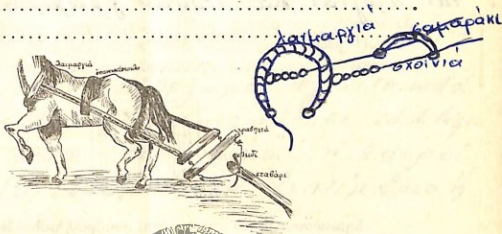

ἀρίδια

ρινι ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Ἄνδρες, γυναῖκες.

Ἡ μόδα δὲ καὶ πάλαι καὶ νῦν. Ἐπιδοτέρον οἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἀροτρίασιν καὶ τὰς σποράς.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ζευγνύονται οἱ βοοῖς εἰς τὸν ξύλινον ἄροτρον.

Ἐπιδοτέρον οἱ βοοῖς εἰς τὸν ξύλινον ἄροτρον καὶ τὸν σιδηροῦν ἄροτρον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον γίνεται οὕτως καὶ εἰς τὸ ξύλινον.

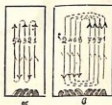
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Τὰ κέρατα τῶν ζῶων μετὰ τὸ σχοινί, τὸ ὁποῦν δεύεται ἐπὶ τῶν κέρατων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Εἰς τοὺς ἀριστερούς ἀγρούς γίνεται περιφερειακῶς, εἰς τὰς δεξιὰς... καὶ εὐθείαν... γραμμῶν.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσοφράδες κ.λ.π.); *Μ.Ε. Β.Π.Ο.Ε.Σ.Τ. Μ.Ι. Αὐλακία*.....

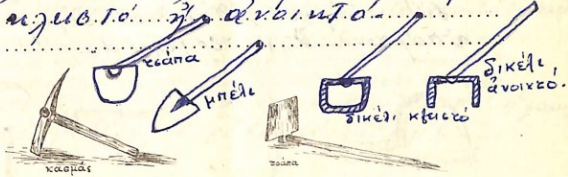
Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; *Ἐχωρίζετο με αὐλακίαν*.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; *Ἐ.Ε. Σ.Ε.Τ.Ρ.Ω.Δ.Ν. ἤ... Δ.Μ.Ε.Ρ.Ο.Φ.Ο.Τ.Ω.Μ.Ε.Ν.Α. (Τ.Α.Ι.Α.Υ.Τ.Α.) Χ.Χ.Ρ.Α.Φ.Ι.Α*.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *Μ.Ε. Τ.Ο. Β.Χ.Ε. ἢ Μ.Ι.Κ.Κ.Μ.Κ.Ω.Σ*.....

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

1) Τσάιπα . . . ?) . . . Μπέλε . . . Σ. Δικέλι . . .
 . . . κλειστό . . . ?) . . . ἀνοιχτό . . .

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

· · · · · ὄργα . . . τὰ . . . δυνάμεν . . . μετὰ τῆς
 ὀργωτικῆς

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους

· · · · · ἔκρημα . . . μέγαρα . . . παλιδιαί
 ἑπρίβια . . . μέγαρα . . . πηλοῖον . . . τὰ . . . τὰ
 ἑπὶ τὸν . . . ἔκρημα . . . ἀνθράκων . . .

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφῆς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

· · · · · χωράφια . . . ἔδωκα
 ἔδωκα . . . καὶ . . . ἔδωκα . . . ἀπὸ τὸ
 χωρίον . . . τῶν . . . τῶν . . . ἔδωκα . . .

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

· · · · · διὰ . . . ἀνθράκων . . . ἢ . . . φωφίαι
 ὀσπρίων . . . ἔδωκα . . . ἔδωκα . . . ἔδωκα . . .

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ... *πολλὰ κ.ι. ... μαζὺ ... χεῖρες ... ἐξέγοντο*

μιά ἀγκαλιά

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοί θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *ἔ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ. μαζὺ*
θερίσαντο ... μαζὺ ... ἐπὶ μεροῦ ... ἀ.κ.α.μ.κ. ἄνδρες
μαζὺ ... γυναῖκες, πολλὰ κ.ι. ἤρχοντο ... μαζὺ ... ἐκ
ῥ.κ. ... φ.ε.τ.ο.κ.ι.κ.κ. ... ἀ.κ.α.μ.κ. ... ἐ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ. ... ἐ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ.

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ἀνοματολογία). *ἐ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ. κ.ι.ο. ...*

μ.ε. ... εἶδος, ... εἰς αὐτὰς. ! εἶδος κ.ι. ...
φ.α.γ.η.τό ... ἐ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ. ... τ.κ. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι.
... αἰ ... γυναῖκες ... ἐ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ. (ἀ.ρ.χ.α.τ.έ.ν.τ.ε.ε.ς)
... (ἀ.ρ.χ.α.τ.έ.ν.τ.ε.ε.ς) ...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἢ μέση των) ; *ἐ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ. ...*

ἐ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ. ... ἐ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ. ... ἐ.θ.ε.ρ.φ.ο.υ. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι.
... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι.
... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι.

τὸ ὅποσον ἔκιν ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι.
... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι. ... ἀ.κ.α.μ.κ. κ.ι. κ.ι.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τ.ο'...δ.έ.βι.μ.ο...ἔ.γ.ν.ε.τ.ο...ἀ.π.ο'...δ.έ.α...ἀ.ἰ.ο.μ.α
 ἢ...καί...π.ι.ρ.ι.β.ο.ἰ.ε.ρ.α...δ...ἐ.ν.α.σ...μ.ρ.α.τ.α.ῦ.β.ε
 .ἀ.ἡ.π.ω.μ.έ.ν.ο...τ.δ...δ.ε.μ.ά.τ.ι.α.ν.ό' (καταβύωαθμ
 νο...ἀ.π.ο'...β.ε.τ.ε.χ.έ.κ.η...β.ι.κ.ά.φ.ι.ω.ς)...ἔ.χ.ρ.ο.ῦ.
 μ.ο.π.ο.ἰ.ἔ.τ.ο.κ.ἰ.ο.ἰ...ἐ.ν.α...μ.υ.ν.δ.ρ.ε.ἰ.ῶ...ξ.ύ.χ.ο
 ἀ.ἰ.κ.μ.η.ρ.ο'...μ.ά.μ.α.ν.ἰ...ε, 3.ο...τ.δ...ο'...π.α.τ.α.τ...
 ἰ.β.ἔ.μ.ε.τ.α...β.ε.ρ.έ.θ.η...Ζ.ι.α.ν.κ.α.τ.ῶ.δ.α

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Τ.α'...δ.ε.μ.ά.τ.ι.α...ἀ.φ.ή.ν.ο.ν.τ.ο...ἰ.κ.ἰ.ῶ.ς...τ.ο.ῦ...
 ἀ.γ.ρ.οῦ...εἰς...ἀ.ρ.ι.φ.α.ν.τ.έ.α.ν...δ.έ.β.ι.ν., χωρὶς
 κ.ά...σ.υ.μ.μ.ε.τ.ρ.ῶ.ν.ω.χ.τ.ο.υ...

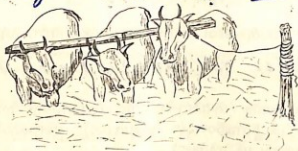
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Καὶ οἱ πρῶτοὶ γεωργοὶ,
 ἀβνδουμουττα, τὴν 16 παλιέρφειαν τῆς
 πατάτας, εἰς τὸ χωριόν

νιαμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰουδήποτε ἄλλον.

Τά... δερμάτια... βωροαίχου... ζύρω...
 ἀπό... τὰ... β. τ. ζ. α... ἐ... ζ. ρ. δ. α... β. τ. α. β. ι.
 0 ζ. τ. ζ. α... ζέ... [β. τ. ρ. ε. γ. μ. ζ. α].....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

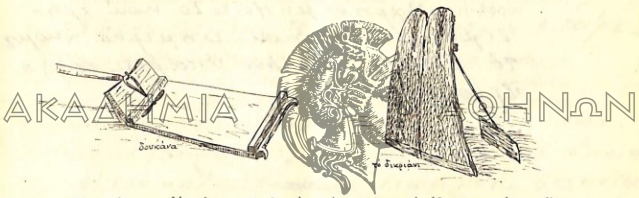
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἐύκλιτος στῦλος, ὑψοῦς δύο μέτρων (καλούμενός σπηγγρός, στρουλουρας, δοικάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον των τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καλοῦσθω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τά... ἀ. ζ. ὠ. ν. ι. β. μα... ἐ... τ. ὠ... ζ. ῥ. ρ. ι. α. ν... ζ. ἰ. ν. ι. α. ν
 διὰ... β. ὠ. ὠ. ν.,... ἰ. γ. ρ. ἰ. α. ν.,... π. ἢ. μ. ο. ὠ. ν. ὠ. ζ. γ. τ. α. β. π. ο. ἰ. α.
 περι. φ. ε. ρ. α. ν. ι. α. ι... μ. ν. κ. ζ. κ. ὠ. σ. (.). Τά. ζ. ὠ. ὠ. α.
 ἔ. ἰ. α. ν... δ. ε. ρ. ἰ. ν. α... μ. ε... β. χ. α. ρ. ἰ. α. ἔ. π. ὠ. ν. β. τ. ρ. ε. γ. μ. ζ. α

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὅποια περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Περιφέρονται
 .κ.υ.μ.ε.μ.ω.δ... δ.η.γ.α.δ.π... ἔ.ρ.χ.ο.ν.λ.α.ι... μ.ῆ.ρ.ω
 .. α.π.α.ῖ... τ.ο.ν... α.τ.ν.γ.ο. { ὁ.τ.ρ.ῆ.μ.υ.ζ.ο }
 .ε.ψ.π.ἀ.ρ.χ.ε... μ.υ.ρ.ῶ.ς... ἡ.μ.π.α.ρ.ε.ῖ... σ.μ.ω.ς
 γ.δ... μ.υ.ρ.ῖ.μ.ε.ν... τ.α... μ.ῆ.μ.δ... χ.α.ρ.ι.ς... μ.υ.ο.!

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
 βωλφύρος), περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθέεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρια-
 κά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβέθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .. Δέν. ὑ.π.π.ρ.χ.ε.ν

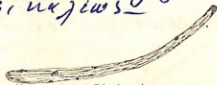
.. ε.ζ.μ.ν.ι.β.μ.α... δ.ι.α.ῖ... δ.α.μ.α.γ.α.δ... τ.α
 ὁ.β.ρ.ρ.ι.α.ε. (φ.α.μ.η... ρ.ε.θ.ι.δ.ι.κ... ἡ.μ.α.ῖ
 ὁ.ζ.α... τ.α... δ.η.μ.η.τ.ρ.ι.α.μ.α... ε.ρ.μ.ν.ῖ.ο.ν.τ.α.ν
 .. μ.ε.ῖ... τ.α... ρ.α.δ.δ.ι.α... τ.ῶ.ν... μ.ῆ.μ.ν.γ... τ.α.ῖ.ο.π.ο.ῖ.α
 ε.ρ.ρ.ε.ρ.ε.ν.α.ῖ... ἡ.θ.α.ν... κ.ο.ῖ... φ.ρ.ε.μ.ο.α.ε.ρ.α.μ.ῆ.ν
 ε.η. σ.υ.μ.μ.ο.ρ.ι.δ.η. 21 - τ.ὸ. ε.ρ.μ.ν.ῖ.ο.μ.ε. τ.ῆ.ς
 ο.ι.κ.ῆ.λ.ε.μ.ε. ἔ.ρ.ῆ.ν.ε.τ.ο. μ.ε. μ.ο.η.ἀ.ν.ῖ.β.μ.α.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)..*κ.ρ.π.θ.ι.σ...τ.ο.υ...μ.ο.ι.τ.α.ν.α*

μ.έ.κ.ε.τ.ε.μ...μ.α.ν.α.δ...δ.ι.α...τ.ῆ.ν...ἔ.ξ.α.μ.ω.μ.ῆ.ν...τ.ο.υ
 καρπού τῆς θι κ' ἰεως

κόπανος στρογγυλός

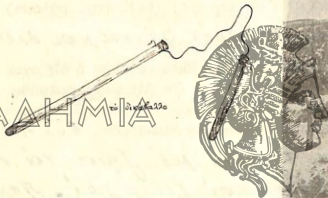

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἔργου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τοῦ Διονυσίου

ΑΘΗΝΩΝ

ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἐνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; ..*Η...ἔ.ξ.α.μ.ω.μ.ῆ...γ.ῶ.ν...δ.θ.π.ρ.ί.ω.δ...*

μ.έ.κ.ε.τ.ε.μ...μ.α.ν.α.δ...δ.ι.α...τ.ῆ.ν...ἔ.ξ.α.μ.ω.μ.ῆ.ν...τ.ο.υ
 οἰκογενείας,
 καὶ...*εἰ.ς...δ.λ.λ.α.δ...π.γ.ο.ι.π.λ.ῶ.ε.α.β.π.ο.σ.μ.α.ι.α*
α.ἴ.π.ω.ε...θ.έ.ξ.ο.ν...δ.α.ν.ε.μ.ῆ...α.μ.ω.μ.ῆ.α.δ.α.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα; Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Ὁ μαρπός. ἔχημα.

Ἡ. Ἰ. ἑ. τ. αἰ. ... εἰς ... σωρόν. μέ. τ. ο. {φινιάρι} }
 π. λ. ἄν. ... καὶ. μέ. ... τ. ἡ. ν. {Τ. Σ. ο. ν. ἡ. ρ. ἄ. κ. α. }
 ὑ. τ. ἑ. ἄ. ο. ... ὁ. χ. ω. ρ. ἰ. ὁ. μ. ὁ. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. μ. ἑ.
 τ. ὁ. ... δ. ε. ρ. μ. ὁ. ἄ. ο. ... ἄ. ο. ... κ. ὁ. κ. ἄ. κ. ἑ. ἄ. ο.

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; Ὁ κορπιτός. ἔχημα.

Ἡ. Ἰ. ἑ. τ. αἰ. ... εἰς ... σωρόν. ... β. α. λ. κ. ὁ. ἑ. τ. ε. ρ. ὁ.
 ἑ. μ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ...
 ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ...
 ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ...
 ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ...

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ... Δ. ἑ. ν. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ... ἡ. ἑ. ἄ. ο. ...

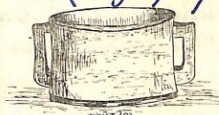
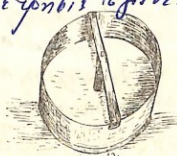
Ἡ. ἑ. ἄ. ο. ...

γ'.1) Ποῖα ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
 γράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *ΑΓ. Δ. ρ. μ. γ. α. ι*

*... π. ρ. ὀ. σ. ... χ. ρ. ἰ. ρ. ο. υ. ... ἤ. δ. α. ν. ... ἤ. ... δ. ε. μ. αἰ. τ. η. ... ε. δ. ε. μ. αἰ.
 ... τ. ι. ο. τ. ἰ. ὀ. σ. ... ἤ. ρ. α. ἰ. ο. ... ε. ὀ. ... ε. ὀ. ... δ. ρ. ἰ. μ. ε. ... κ. α. ἰ. ... ἔ. μ. α. ν. ε.
 ... τ. ἰ. ἰ. ν. ... μ. ἰ. τ. ρ. ο. ν. (π. ε. χ. ἰ. μ. ε. δ. ο. ... κ. α. π. ο. χ. ἰ. ὀ. σ. ...)*

ἢ μέτρον ἰσθίνετο μετὰ τὸ ἰαχάριον

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ χυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) *κα. τ. ι. β. α. ἰ. λ. ο. τ. ο. ... εἰ. σ. ο. σ. ... ε. ὀ. ...*

*... μ. ε. χ. ἰ. αἰ. τ. η. ο. ... ἰ. κ. ἰ. ... ἰ. ο. ὀ. ... δ. ρ. ἰ. μ. ε. δ. ο. ... ε. ἰ. ὀ. ἔ. μ. α. ν. ε.
 ... τ. ἰ. ὀ. ... ἔ. μ. α. ν. ε. ... μ. ἰ. τ. ρ. ο. ν. ... τ. ἰ. ἰ. ν. ... δ. η. κ. η. ρ. ἰ. κ. ἰ. ν. ... ἤ. ἰ. ο. τ. ὀ.
 ... τ. α. χ. ἰ. ρ. ἰ., κ. ἰ. ὀ. ... ἤ. ἰ. ο. ... ἰ. ὀ. ἔ. μ. α. ν. ε. ... δ. ο. κ. ἰ. ο. ... κ. α. ρ. ὀ. ἰ. κ. αἰ. τ. η. ο. σ.
 ... ἤ. ἰ. δ. μ. αἰ. τ. η. ο. ... β. εἰ. ... α. κ. ὀ. μ. α. ἰ. ὀ. ... ἰ. ὀ. ἄ. ν. κ. ἰ. εἰ. ρ. α. (κούτλος)*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *ἤ. ρ. ἰ. ρ. ο. υ. ... ἰ. ε. ἰ. τ. ὀ. ... τ. ἰ. ἰ. αἰ. μ. ἰ. α. ἰ. ὀ. ὀ.*

*... γ. ε. μ. ρ. ο. ὀ. ... εἰ. δ. ἰ. κ. αἰ. ... ἰ. ὀ. ἔ. μ. α. ν. ε. ... β. ἰ. λ. α. π. ο. δ. ἰ. ὀ. κ. α. ἰ. κοινῶς
 ... ἔ. μ. ρ. ἰ. αἰ. τ. η. ο. σ., σ. ρ. ο. ἰ. κ. α. ρ. ὀ. ἰ. κ. αἰ. τ. η. ο. σ. ἰ. ὀ. ὀ. β. ἰ. τ. η. ρ. ὀ. ἰ. ὀ.*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; Το'... ἄχυρ.ο. ἕνα παθητικὸ
 .τεν.λ.ε.σ. ἄχυρ.π.κ.α.ι. .θ.υ.ν.ε.χ.ο.μ.ε.ν.ο.α. .ταυ. ἄχμ.κ.ι.ο.υ.
 .Τ.δ. .ἄχυρ.ο. .τερ.ρ.ί.ο.λ.ε.ι.ο. .κ.υ.μ.α. —

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογή . . γίνεται . . μετ' εἰδικῆς ἐργασίας
 .κ.ό.θ.κ.ι.ν.κ. ἢ διὰ τοῦ εἰσοκταρ.ια.ε.π.ρ.ο.ς
 .ἢ τ.δ.ι. .λ.α.μ.β.ά.ν.ο.ν.τ.κ.ι. .ο.ι. .κ.α.λ.λ.ί.π.ρ.α.ι. .κ.ά.κ.η.ο.τ.

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

.Γ.έ.ν.ε.τ.α.ι. .μ.ε.τ.α. .φ.ο.ύ.ν.ι.α. .ἀ.π.ά. .β.τ.ά.κ.η.κ.ε. .ἢ .ε.δ.ο.α.ί.α

λίγιστον δράμα.σ. Φορ.κ.ό.β.ι.κ.ι. .ε.ἰ.ς. .ταυ. .δ.ι.κ.ί.α. .κ.ν.ι. .κ.α.τ.ά. .τ.ῆ.ν
 .ε. .π.ο.χ.ῆ.ν .τ.ῆ.ς .β.ι.π.ο.ρ.ά.ς .π.ρ.ί.β.η.τ.ι. .δ.δ.ρ.ά.μ.α.ς .γ.ι.ά .σ.π.ό.ρ.ο.
 Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ἡ π.λ.ε.κ.τ.ῆ. .κ.α.τ.ά. .τ.ῆ.ς
 .π.ρ.ο.σ. .π.ο.ῖ.ο.ν .σ.κ.ο.π.ῶ.ν .καὶ .ἐ.π.ὶ .π.ό.σ.ο.ν .χ.ρ.ό.ν.ο.ν .;

Ἡ π.λ.ε.κ.τ.ῆ. .κ.α.τ.ά. .τ.ῆ.ς .π.ρ.ο.σ. .π.ο.ῖ.ο.ν .σ.κ.ο.π.ῶ.ν .καὶ .ἐ.π.ὶ .π.ό.σ.ο.ν .χ.ρ.ό.ν.ο.ν .;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τό. ἄ. .κ.υ.μ.α. .φ.ω.τ.ι.ά.ς .εἰ.ς .τὸ .χ.ω.ρ.ί.ο.ν .γ.ί.ν.ε.τ.α.ι.
 εἰ.ς .μ.ι.κ.ρ.ί.ς .ἀ.σ.σ.α.μ.ρ.ί.ε.ς .μ.ε.γ.α.λ.η.τ.ε.ρ.α.ν .δ.ε.
 ἰ.θ.υ.λ.α.β.ι.ο. .λ.α.μ.β.ά.ν.ε. .τ.ῆ.ς .μ.ε.γ.ά.λ.ο.ς .ἀ.π.ο.μ.ρ.ί.ε.ς
 καὶ οὐδέποτε κρηστῆ.
 Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; κ.ά.δ.ε. . .

γ.ι.τ.ο.ν.ι.ά. .ἢ .ε.χ.ε. .τ.ῆ.ν .? .ἰ.δ.ι.κ.ῆ.ν .τ.ῆ.ς .φ.ω.τ.ι.ά.ς
 ἢ Ἡ.μ.έ.ρ.α . . . π.ό.λ.η.τ.ε. .ε.ἰ.ς .κ.α. .κ.υ.ρ.ί.α. .κ.ν.ι.
 Τό . . ἀ.ν.α.μ.μ.ε. .γ.ί.ν.ε.τ.α.ι. .μ.ό.λ.η. .κ.υ.μ.τ.ῶ.σ.ε. ἢ
 καὶ κρηστῆ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΟΪΟΥ

ΧΩΡΙΟΝ ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟΝ.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ

ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ.

Τό χωρίον. Τό χωρίον Πολυκάστανον εύρισκεται εἰς τόν Νομόν Κοζάνης, τήν ἑπαρχίαν Βοΐου.

Ἀριθμεῖ περί τοὺς 300 κατοίκους καί ἀποτελεῖ

ἰδίαν κοινότητα.

Εἶναι κειμένον εἰς ἑὺς ὑψειῶς τοῦ Βοΐου

ὄρους καί εἰς ὑψόμετρον 1100 μ. περίπου. Κατοι-

κεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1730 μ.χ. Οἱ κάτοικοι εἶναι

ἐγκόπιοι καί ὀμιλοῦν καθαρώς τήν ἑλληνικὴν

γλῶσσαν. Ἡ γλῶσσα παρουσιάζει ἰδιωματικούς.

Τό χωρίον χαρακτηρίζεται ὡς βρεινόν. Ἡ παραγωγή προϊόντων μικρά. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μέ τήν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καί ἔμπορίαν.

Κολλοὶ τῶν κατοίκων ἀκοῦν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ οικοδόμου, ἀναζητοῦντες ἐργασίαν εἰς ἄλλα διαμερίσματα τῆς χώρας.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἔχουν ὀλίγας καλ-

Περαιτέρως εκθέσεις, δίδει τό χωρίον εἶναι ὀρεινόν. Ὁ τόπος δὲν ἀποδίδει. Τὰ εὐχαια χωράφια, εἶναι ἄχαρα καὶ οἱ κάτοικοι δὲν δύναται νὰ ἐννευρηθοῦν, ἀκούοντες μόνον τὴν γεωργίαν. Ἔσει παράλληλα ἀκολουθῶνται μὲ τὴν κεννοτροφίαν καὶ τὴν ἵλοσοφίαν, ἄλλοι δὲ καὶ μὲ τὴν οἰκοδομικὴν τέχνην, ταξιδεύοντες εἰς ἄλλα μέρη. Πολλοὶ ξενικεύονται.

1. Ἐξεσφόμενος τόπος: χωρίον Πολυκάστανον (παλαιότερον ὄνομα Κλεισίγει).

Ἐπαρχίας Βοιωτ. Νομοῦ Κοζάνης

2. Ὀνοματεπώνυμον καὶ ἔξεσφάσαντος καὶ ἐμ-
πληρώσαντος: Θεοδοσίος Κράππας.

Ἐπάγγελμα: Διδάσκαλος. Ταχ. Διεύθυνσις:

Πολυκάστανον Λυχερινοῦ.

Κόσα ἔση διαμένει εἰς τὸν ἔξεσφάφμενον τόπον; 8 ἔση.

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρα-
τιθέμεναι πληροφορίες;

Ὀνομα καὶ ἐπώνυμον; Χρήτος Τσικαρώνη
κάτοικος Πολυκάστανου, γεωργός.

ἡλικία; 45 ἔσαν. Γραφικαὶ καὶ φωνῆσι; Βέσιφινα
εἶον, τόπος καταγωγῆς; Πολυκάστανον νοτίου Κοζάνης

Α.α) ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920.

1. Αι κατάλληλοι πρὸς καλλιέργειαν, ἑκαλλιερχοῦντο, αἱ ἀνεκατάλληλοι ἦσαν βοσκότοποι Ἑλληλάβουκοι.
2. Ἀνήκον εἰς τοὺς χωρικοὺς, εἰς τὴν κοινότητα, εἰς τὴν ἑκκλησίαν (βακούφικα).
3. Ζῶντες τοῦ πατρὸς, ἢ περιουσία ἀνήκεν εἰς αὐτὸν, ὀλόκληρος, ἀδιαίρετος.

- β.1. Οἱ μάτοικοι ἀποχολοῦνται, εἰς τὴν χωρλίαν, τὴν κεννοτροφίαν καὶ τὴν ἀλογομίαν
2. Ἀποχολοῦνται καὶ εἰς τὴν χωρλίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ.1. Δὲν ὑπάρχον, καὶ οὔτε ἐπιτερον ὑπάρχουν κτηρῆτικοὺχοι.

2. -

3. -

4. -

5. Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο.

β.α) Οἱ νέοι ἐταξίδευον εἰς ἄλλα μέρη τῆς χώρας, ὡς οἰκοδόμοι (Πελοπόννησος, Θεσσαλία, Κεντρικὴ Μακεδονία).

β.β) Κεῖνται τεχνίται, καὶ οἱ νεώτεροι μαθησκόμενοι, πατέριον τῶν γονέων ἢ τῶν συγγενῶν τῶν. Οἱ κτεῖνται εἶχον καὶ ἰδιαίτεραν χρεῖσαν,

(εἰν κουνδαρίτικη) ὅπως εἰν ἔλεγον καὶ εἰν λέγον καὶ σήμερον.

δ.) 1. Ἡ λιπανεὶς ἔχινετο μετ' ἰωίκην κόπρον, (βοῶν ἀγοπρωβάτων), ἔχινετο δὲ καὶ ἡ παυεὶς εἰς κολαμῆαις, μετὰ τὸ θέρισμα.

2. Ἡ χρῆσις χηρικῶν λιπανεῶν ἔχινε μεταποφεμικῶς.

ε.) τὸ εἰδηρῶν ἄροτρον ἐχρησιμοποιήθη τὸ ἔτος 1920, διὰ πρῶτην φοράν.

1. εἰ τοῖς βρῖφοντίου ἀχρῶν ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ κονόφετρο, τὸ ὄμοιον χρησιμοποιεῖται καὶ

ἀσήμερον, ἀλλὰ ἀσήμερον τὸ εἰδηρῶν τὸ εἰδηρῶν πρῶτον ἐχρημῶν τῆς ἀροτρῶν.

εἰδηρῶν ἄροτρον

2. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960.

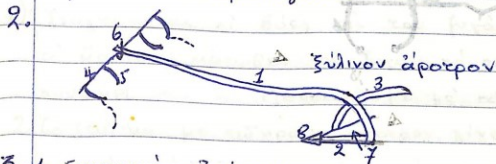
3. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957.

4. Δὲν ἐχρησιμοποιήθη

5. Δὲν ἐχρησιμοποιήθη.

στ.) 1. Κατασκευάζον οἱ μάτοικοι τοῦ χωρίου, οἱ

μαϊτικοί μαεσκέυαζον ξύλινα άροτρα μέχρι το 1946, τα όποια πουζούσαν εις τας άγορας πόρων και κωροπόρων.

3. 1. ξυκαρία άροτρον
2. κεφαλαρι (αυθαι;)

3. ούρα

4. ψυός

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

5. ξυγες
6. κουλουρι και μπουκτιδα

7. παραβορον (περυγια)

8. υνι

4. Το υνι ητο και ειναι ψιδις πορρης

5.

6. Η επάθη ητο ξυλινη. 7εμ ξυφου θρυαδ.

7. πελεκυς, σκεπαρνια, ποιόνι, αριδα, κρυπανι, ραπα (ξυλοφαρι),

8α) βοες, ιπποι, ημιονοι, αθελαδες, ονοι.

ε) ξυνηθως δυο ψυα.

9. ὁ θυγὸς ἦτο ἀνακταῖος, καὶ εἶναι ἀκόμα καὶ σήφερα.

- α) θυγὸς
- β) σήφες
- γ) δέσμη.

10.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

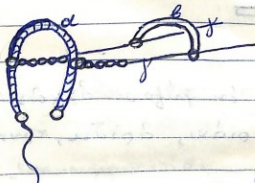

ΑΘΗΝΩΝ

11. Κουλούρι

12. Ἄπο τοῦ 1950.

Με' ἄκοντιά ἐκατέρωθεν.

- α) λαιμαργιά
- β) σαμαράκι
- γ) ἄκοντιά

3. Προσρίσεις (ὄρχωμαι) καὶ ἐπορά.

- α) Ἄνδρες, γυναῖκες ἀκόμη καὶ οἱ νέοι. Περισσότερον οἱ γυναῖκες, διότι οἱ ἄνδρες ἔπαθ' ἰδέναν.
- β) Ξευχνύονται οἱ βόες εἰς τὸν θυγόν, ἔρχονται ἐπὶ ἄριστον μάτωθεν τοῦ θυγοῦ, ἐπέρνουθε ἐπὶ κοιλίῳ καὶ ἐπὶ ἔξασταθίσει μετὰ τὸ κοιλίῳ.
2. Τὸ ζεύξιμα μετὰ εἰδηροῦν ἄριστον, γίνεται ἄνω καὶ εἰς τὸ θυγόν.
3. Τὸ μακρυθύνει μετὰ σκονί, τὸ ὁποῖον γίνεται ἐπὶ τῶν κεράτων.
4. Εἰς τὸν θρίφοντιος ἀχρῶς, γίνεται περιφραγῆς, ἢ τὸν ἀχρῶν ματ' εὐθείαν φραγῆν.
5. Μετὰ ἐπορίας. Μετὰ αὐλακίαν.
Ἐχωρίζοντο μετὰ αὐλακίαν.
6. Στὴ πετρῶδη, ἢ δένδροφυτευμένα χωράφια.
7. Μετὰ τὸ ἐπὶ ἡρικυκτικῶς.
Εἰς ὅλα τὰ εἶδη ἐπορίας, ἀναλόγως τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς κλίσεως αὐτοῦ.
8. Τὸ ὄρχωμαι ἔρχιντο μετὰ μῆνα Ἀπρίτιο, ἀκοινοῦσε ἐπὶ διβόλεια μετὰ μῆνα Μαΐο, καὶ ἡ ἐπορά μετὰ μῆνα Σεπτεμβρίου ἢ Ὀκτωβρίου.
9. Ὁρχωμαι δὲν ἔρχιντο, ἔρχιντο ἐκαψίμο μετὰ μῆνα Ἀπρίτιο, διβόλεια (Μαΐο) καὶ ἐπορά.

3. Γενί ένα έτος -

4. Δι' όφα τα είδη καλλιέργειας δύο προσαρμοσμένα οργάνματα και τριών δια την εποράν.

5. Το διστάκι ή ποδιά ή σακκούλα -

1. Με την βοσκένεραν ή όπως φέρεται στο χωρίο ζιάτη (ζειάτη) ευθύνη ράβδος 2 μέτρων με 2 αίχμης καταληκτής.

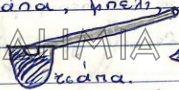
2. Γίνεσαι τσοτσέδωις του οργαμένου χωραφίου -

3. Τάπα, κπέλι, δικάκι άνοιχτό ή κλειστό -

4. Τάπα, κπέλι, δικάκι άνοιχτό ή κλειστό -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τάπα.

κπέλι.

δικέλι κλειστό

δικέλι άνοιχτό -

6. Όλα τα δυνάμενα μέτρα, της οικουμένης -

7. Συνήθως μικράι εκτάσεις, ποσεισικαί, εύρησόμενα ημίσον του χωρίου. Η επορά γίνεται και γίνεται δι' αϊφάκων.

8. Χωραφία αδύνατα, άσπρόφρα και εις άπόστασιν από το χωρίον. Κτην των περιουσιών (σέβρον χειρά χωραφία)

9. Είς αϊφάκια, ή σμούδες (σώφρες όπως φέρονται) βδύως εις εμπίωση εδάφους -

Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ.

1. Ξεθερίστικο με λελέκι και δερπάνι, λέυ υπάρχουν
αίτε και σήμερα υπάρχουν άλλα μέρα

δερπάνι

Διά τον θερισμό των αλευραίων κόβουν, υπάρχει
έν είδος μαχαίριου των οποίων η κόψη είναι οδοντω-
τή. Το εργαλείο αυτό φέρει και κρισεμές.

2. Παλαιότερον με τον κρισεμέν. Σήμερα με κόσσα.

κρισεμές

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3. Η βίβλις των θρησκανιού ήτο και είναι ακάτη
οδοντωτή, των τετακισών ήτο

4. Η χειροβλή είχε έν κερωτόν γύλον. Ο αιδυρός
κεβρώς φέρετο κοσάνι.

5. Είς τό χωρίον υπήρχον επαγγελματικά αιδυραρχοί,
οι όποιοι ματτεκέναν τον αιδυραρχία.

6. Με τα χέρια μαζεύονται, ή φακή, τό ρένι, τό
ρόβι, τό φαθίρι.

Β' Θερισμός των δημητριακών.

1. Είς ύψος 5-10 εκ. τό είκαρι, ή κριθή και ή
κρόνη, ή είκαρις εν ύψος 60 εκ.

2. Μαρίακια (μπαίρακια) Πείραφα εν τούς θεριστάς.

3. Ὅχι, δὲν ἀκολουθοῦσαν ἄλλα πρόσωπα οἱ ἴδιοι οἱ
 δεξιῶν, ἀρῆναι εἰς χερεῖς τοῖς καὶ ἰστέροις.

4. Τοῦ εἰκονοποιοῦ πιάσματα 4 περίου. Οἱ κεφαλαὶ
 τοῦ εἰκονοποιοῦ (αὐτῶν) εἶχον κινῆσαι πατεῖσθαι
 πάντως ἐπὶ πιάσματα (χερεῖς).

5. ἔφειχοντο ἀγκαλιὰ.

γ' Οἱ δεξιῶν.

1. Ἐδέριον καὶ δεριῶν καὶ εὐμερον ἀκόμη
 ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Πολλοὶς ἔρχοντο καὶ ἐκ
 τῶν γειτονικῶν χωρίων, εἰς πηρωμῆν.

2. Ἐφημῶντο μὲν εἰς, ἔδιδον δὲ εἰς αὐτοὺς

καὶ εἰς ἀναφόρην καὶ εὐμερον οἱ γυναῖ-
 κες ἔφειχοντο ἀγκαλιῶν.

3. Ἐφερον ἐν ἔργασι, καὶ εἰς ἔργα παταμα-
 ρία, πρὸς προσέτασιν τῶν δεξιῶν, καὶ εἰς
 εἶχε κρεῖς ὑποδοχὰς διὰ τὸν μικρὸν δακτύλον,
 τὸν παράμεσον καὶ τὸν μεσαῖον.

4. Ἐξαιρέτω ἢ εἶπε. ἢ ἀρχὴ εἶναι τὴν μετὰ
 τὴν ἐκάρτην.

5. Ἐραχονδοῦσαν διάφορα τραχυδία. ἕνα ἀπὸ
 αὐτὰ ἀναφέρομαι πατεῖσθαι.

Καπαδοδοῦσα δεριῶν, εἰς κοντὸ κριθάρη

θεριῶν, δεδέριον, πέντε δεκάτια φασκίνας.

ὄρχους, ὄρχους πρὸς δεριῶν, κί. ὄρχους πονοκαρδοῦσαν

καὶ εὖ δεξιὰ ἀκούσῃσιν,
νὰ κἀνὴ εὖ κοπέλλι.

Καὶ εὖνὸς ποδῶν τὴν τῶπαρνε

εὖνὸς ρέμα εὖ πηχάινει

εὖνὸς δρόμο ὅπου πηχάινει

εὖνὸς δρόμο πού πηχάινει

εὖνὸς μάννα τὴν ἱσταύρωσε

εὖνὸς μάννα τὴν σταυρῶνει.

Πού πάνεις κούρβα εὖνὸς παιδί

πού πάνεις εὖνὸς κοπέλλι;

εὖνὸς ρέμα πόνω εὖνὸς παιδί

εὖνὸς ρέμα εὖνὸς κοπέλλι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

6. ἤρηνον ἐρήμιον καὶ ἄρρωτὸν ἀσθενέον, εὖνὸς ἑσθῆν
καὶ κριτικῆν ἡμέραν ἀρρωτῶν ἀρρωτῶν καὶ
εὖνὸς ἀσθενέον, ἐκαστὸν εὖνὸς ἀσθενέον. Μόρῃ πᾶσαν
εὖνὸς ἀσθενέον εὖνὸς χέρια, εὖνὸς ἀσθενέον καὶ εὖνὸς
εὖνὸς ἀσθενέον εὖνὸς ἀσθενέον εὖνὸς ἀσθενέον. Οἱ ἀσθενέον
εὖνὸς ἀσθενέον εὖνὸς ἀσθενέον εὖνὸς ἀσθενέον.

8. τὸ δέειθο (δερματίαια) εὖνὸς σταχίων.

1. Οἱ σταχίαι εὖνὸς ἀσθενέον εὖνὸς ἡμέραν, διότι
ὑπῆρχε κίνδυνος ἐκαστῆσιν ἐκ τοῦ ἀσθενέον -
2. τὸ δέειθο εὖνὸς ἀσθενέον ἀπὸ δύο ἄτομα εὖνὸς ἀσθενέον.
Ὁ ἕνας κρατεροῦ ἀσθενέον εὖνὸς ἀσθενέον (μακαροκρυφαίον
ἀπὸ ἀσθενέον ἀσθενέον). Ἐκαστῆσιν εὖνὸς ἀσθενέον

Γ' ΑΛΕΝΙΣΜΟΣ.

- α' 1. Τα δημάτια τού αίτου μεταφέρονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἄλυν. Ἡ εὐκαλὶς ἔρνευε εἰς τὸν ἀχρὸν, ἔξπραίνετο καὶ κατόπιν ἐσηκωνιάζετο.
2. Ὑπάρχει μόνιμος χώρος ἀρνησιμῶ, τὸ ἀρῖνι στήματος κυκλικῶ.
3. Ὑπῆρχεν μόνιμος χώρος, τὸ ἄλυνι.
4. Τὸ ἀρῖνι ἔρνευε εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἔξωθεν τοῦ χωρίου 3' καὶ εἰς τὰς ἀλλὰς τῶν σπιτιῶν, εἰάν ὑπῆρχεν χώρος.
5. Τὰ ἀρῖνια ἦσαν ἰδιόκτητα. Κάθε οἰκογένεια εἶχε τὸ δικό της ἀρῖνι.
6. Τὸ ἀρῖνισμα ἀρχίζετο τὸν γαῖρο καὶ ῥῆμα τὸν γαῖρο - ἄρῖνετο.
7. Ὑπάρχουν χωριὰταῖφνα καὶ περὰταῖφνα.
8. Τὸ ἀρῖνι ἠλείφετο μὲ κόπρον βοῶν καὶ κόκκινο χῶμα καὶ νερό.
9. Τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἔρνευε ἢ ῥοισκευῆ καὶ τὴν ἐπομένην τὸ ἀρῖνισμα.
10. Τα δημάτια σκορπίγονται γύρω ἀπὸ τοῦ στέβου τοῦ ἀρῖνιστοῦ (σπρέγγυλο) εἰς ὀρθία στάει.
- 11α) Τὸ ἀρῖνισμα εἰς τὸ χωρίον γίνετο διὰ βοῶν, ἵππων, ἡτιόνων. Τὰ ῥῆα δίνοντο μὲ ἔλαιον ἀπὸ τοῦ σπρέγγυλο καὶ περιφέρονται κυκλικῶς,

μέσα στο δέντρο.

8) Περιφέρονται κυκλίκως, δηλαδή έχουνται γύρω από τον κύβο (απέχοντο). Υπάρχει τυχός. Μπορεί όπως να γράψουν τα φύλα και χωρίς τυχός.

9) Δεν ερπύσκει ερπύσκει δια δακτύλων. Τα όστρια (φακί, ρεβύθια) ως και όσα τα διακρίνεται ερπύσονται με τα πόδια των τριών, τα οποία έρπύσονται να ήσαν και ερπύσονται κερπύσονται, τα ερπύσονται εις ακέραια ερπύσονται με κοπύσονται.

10) Τα ερπύσονται ερπύσονται με την ανακάλυψη του ήφου και διακρίνεται με την όβιν. Ένα ερπύσονται διαρκεί από την ανακάλυψη έως την ερπύσονται ήφου. Τότε παρακάλυψαν ο παρπύσονται κέρπύσονται ανακάλυψαν.

11) Ερπύσονται και κερπύσονται και κέρπύσονται ακόμη τα διακρίνεται. Δεν υπάρχει άλλο ερπύσονται.

12) Συνεχώς γράψουν τους στίχους και τους ερπύσονται εις τα ζωοερπύσονται του ερπύσονται δια να παρακάλυψαν.

13) Όσο εν κέρπύσονται ερπύσονται και κέρπύσονται τα κερπύσονται (καμπίκι).

15. Ἡ ἐργασία ὑπὸ ἀνηλικίας διὰ τὸ ἀρνησθαι, λέγεται ἐρωσθη τοῦ ἀρνησθαι. Μία καὶ ἐξήραν,
16. Ἐπὶ τὸ ἀρνησθαι τὸ πρὸς λήνισμα οὐκάρη,
17. Ἐννίδιος τὸ ἀρνησθαι ἔγινετο κτὶ φῶα καὶ ὅσοια εἶχον οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί. Μαλαρότερον ἔπαινον ἀφναραῖοι οἱ ὄλοιοι ἐπαιρῶντο καὶ ἀρνησθαι. Ἐβήσαντο διωχιδες.
18. Τὸ ἀρνησθαι ἔγινετο κτὶ φῶα, ἔδειξε τὴν ἐπαίτως τὴν ὄλοια, ὃ ἀρνησθαι ἔγινετο κτὶ κοπίνισμα.
19. Ἡ εἰκαλὶς ἔκοπινισμα, τὸ ἐπαρτίον ἔβησαν κοπίνος ἢ ἀδράκι. Τὸ φῶα ἔπαινον ἀπὸ ὄλοια.
20. Χρήσις τοῦ κοπίνου ἔγινετο μόνον διὰ τὴν ἔπαρτίον τοῦ καρποῦ τὴν εἰκαλῆς.
Ἡ ἔπαρτίον τὴν ὄλοια ἔγινετο ὑπὸ τὴν φέρων τὴν οὐκαρῆς, καὶ εἰς ἄλλα περιπτώσεις ἐπαιρῶν, ὅπως ἔχον, δανεικὰ ἀφραβίδια.
21. Τὸ κοπίνισμα ἔγινετο τὴν τὸ ἀρνη. Ἀπὸ ἐβησαν εἰς καὶ εἰς τὴν ἀπαρτίον τοῦ ἀρνη, διὰ ἐπαρτίον τὴν φῶα. Τούτο γίνετο δι' ὅλα τὰ ψυχανθῆ.
22. Ἐπαρτίον εἰς ἀρνησθαι ἀρνησθαι ὅπως τὸ ἀρνησθαι.

Ἐδῶ πέρα κτὶ ἀνείτερα
στοῦ βασιλῆος τὸ ἀρνη
ὃ βασιλῆος ἀρνησθαι

μ' ἕνα βουρχό ψυχάρη
 κι' αὐτὸν ξικκιβάριζεν
 μὲ τὴ χρονῶν σουκαίλη
 κι' ὁ βασιλιάς τὴν ἔλεγε
 κι' ὁ βασιλιάς τὴν φέει
 Φεύγα κόρη μ' π' τὸν κουρνιαχτό
 φεύγα κι' ἀπὸ τὸν ἡλιο
 Ἔρω τὸν ἡλιο ἀγαπῶ
 τὸν κουρνιαχτό τὸν σέτω

βουρχό = γρήγορο
 ξικκιβάριζε = καθαίριζε
 σουκαίλη = ἐκρίμα
 κουρνιαχτό = ἰκόνη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

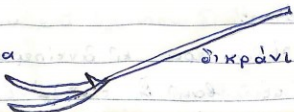
23. Χρήσις ἀρμυραεικῆς μηχανῆς ἔργου ἀπὸ τοῦ
 ἔτους 1957

β. Μιχνισμα -

1. Ἡ ἀνάριθις ἐκαστῶν καὶ μαρσοῦ ἀποσφει
 τὸν αὐρον. Ὅτι πρὸς μιχνισμὸν ἔργου ἐκκενω
 νται μὲ τὴν εἰσπρακτικὰ φέει εἶναι γύρω
 ἔργασιό μὲτρου 0,80, ὡς καὶ μὲ τὸ δικράνη.

εἰσπρακτικὰ

δικράνη

Ο ευρός έχει σχήμα στρογγυλό. Είς τὸν ευρὸν ἔρριπτον ἐφαίχιον εἰδήρου, σκόρδα, πρὸς ἀπομάκρυνσιν βακτανίας.

2. Τὸ λίχνισμα γίνεται μετ' ἐὸ γκιάρ (γκιάρ) μετ' τὴ σκούπα καὶ τὸ καρπολόι:

3. Τὸ λίχνισμα γίνεται καὶ ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ ἀπὸ

ἡμεῶν καὶ **ΑΞΑΔΗΜΙΑ** **ΑΘΗΝΩΝ**

4. Τα ἀδιάλυτα σφακία τῶν σφακίων λέγονται σκίβαλα. Χρησιμοποιοῦνται πρὸς διακρίσιν τῶν φύλων. Γίνονται καὶ δένδρα ἄφύνηρα ἢ κοπάνιαρα.

5. Τὸ γυμναστικὸν τῶν φύλων γίνεται ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἄφύνηρα χωρὶς ἄλλην ἐνηθίαιαν ἢ ἄλλον τρόπον.

6. Μετ' εἰδικὸν εἰδηροῦν ἐργαλείον διακρίσκον, τὸ ὄνομα ὀνομάζεται δερμόνι (δερμόν).

Ὁ παρπός εκηρατίζεται εἰς ἑσπρὸν μετὰ τὸ φαίρει, καὶ μετὰ τὴν εἰσπραξίαν. Ὁ χωρισθὸς γίνεται μετὰ τὸ διημερὶ καὶ μετὰ τὸ κόκκινον.

7. Ὁ παρπός εκηρατίζεται εἰς ἑσπρὸν Παλαιότερον ἰσχυρὸν ἢ τὸ εἰσπραξίαν προσκύνει τὸ καρπὸν ὑπὸ τῶν γεωργῶν. Ἰσχυρὸν ἔσπερσεν προσευχῇ, εὐχαριστίᾳ πρὸς τὸν Θεόν.

8. Δὲν ἔσπερσεν ἄλλα ἔθιμα.

9. 1. Ἀπὸ ὄψεως πρὸς κτίτους ἦσαν ἡ δεκάτη. Ὁ δεκατικὸς ἔλαβε εἰς τὸ ἄρνον καὶ ἔκανε τὴν μέτρην (ἔτιμνο εἰσπραξίαν)

2. Κατεβαλλοῦτο εἰς εἶδος ἐκ γεωργιατικοῦ καὶ τοῦ ἀρχιερατοῦ δι' ἑλὸν τὸ ἔτος. Μέτρον τῶν δημηγορικῶν. Ἐπὶ τὸ δοκεῖο χωρητικότητος ἢ ἀκέρων.

3. Ἐπὶ τὸν ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ γεωργοῦ ἔδικαι ἰσχυρὸν εἰσπραξίαν, κοινῶς ἀρπαξίαν, πρὸς ἔναποθήκευσιν τῶν εἰσπραξῶν.

4. Τὸ ἄχυρον ἔναποθήκευσεν ἰσχυρὸς ἀχυρῶνος, συνεχόμενον τοῦ ἀρπνοῦ. Τὸ ἄχυρον ἔσπερσεν κῦρα.

5. Ἡ διαλογὴ γίνεται μετὰ εἰδικὰ ἔργαλα, κόκκινον ἢ διὰ τὸν εἰσοκαθαρισμὸν. Ἐπει γὰρ βαίνονται οἱ καμύτεροι κόκκοι.

6. Δίνονται τρία γούνα από σάκκα, η οποία λέγεται δράκος. Φυλάσσεται εις τὴν οἰκίαν καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς σπορᾶς τριβεταὶ ὁ δράκος διὰ σπόρα.

Ἡ περικεῖ αὐτῆ λέγεται δράκος ἢ το σολιτοφῆ νη καὶ βε' ἀνθῆ καὶ ποδερωφες κτωκέ'ς.

Δ' ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

Τὸ ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ χωρίον γίνεσθαι εἰς μικρὰς ἀποκρίεσ, μεγαλυτέραν δὲ ἔγκαιν λαμβά-

α' 1. νει εἰς μεγάλας ἀποκρίεσ καὶ οὐδέποτε ἄλλοτε.

Κάθε μεκονιά' ἔχει τὴν ἰδικὴν τῆς φωτιά'

Ἡ ἡμέρα πάντοτε εἶναι κυριακὴ τὸ ἀνάμμα καὶ γίνεσθαι ποτὶς νύκτωρ ἢ καὶ ἀρχότερα.

2. Ἡ φωτιά' ζέγεται κταδαριὰ ἢ ψιθιασιὰδα.

β' 1. Τὴν πυρὰν ἀνάπτουν τὰ παιδιὰ, ἰδίως ὁ ἀρχηγὸς τῆς παρέας.

2. Τὰ παιδιὰ μεταφέρουν τὰ τσάκκα (ψιθιά' ζύλα) ἀπὸ τῶν οἰκίαν. Ἐνα κέδρο φέρουν ἀπὸ τὸ δάσος καὶ τὸ τοποθετοῦν ἐπὶ τὴν κορυφὴν.

3. Ἡ συγκέντρωσις γίνεσθαι ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας ἐνωρίτερον. Κάθε παιδί' μεταφέρει τσάκκα καὶ τὰ τοποθετεῖ γύρω ἀπὸ τὸ μέρος τῆς κταδαριᾶς. Τὰ ζύλα σκιδάρονται γύρω ἀπὸ ἕνα αἰῶνα, ὁ ὁποῖος ζέγεται, σκαθίκε.

γί. 1 ὅταν ἀνάφη ἢ εὐκτα μικροὶ καὶ μεγάλοι πίνονται εἰ χορὸν γίνω ἀπὸ τῆν κλαδάρια καὶ τραχυδεὺν διάφορα τραχυδέα καὶ χορεύουν. Λέγουν ἀκεῖα, ἀκόμη καὶ εὐτραπέλα.

2. Γίνονται πιδήματα. Τινάφονται οἱ φύλλοι, οἱ χοροὶ γίνονται με' ὄργανα καὶ τραγούδια. Γίνονται καὶ ὁ κάρφαρος (χάσκα), βηλαδὴ ἑνας κραεῖ ἕνα αὐχὸ δεμένο με' κρωστή καὶ τὸ προσεῖνει εἰς τοὺς παρισκαμένους, οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν νὰ τὸ χολύουν.

Ἔτσι προκαθοῦνται πολλὰ γέλοια.

3. Δὲν ὑπάρχει τέτοιο περίπλοκο εἰς τὸ κωμῶν. Πιστεύουν ὅτι με' τῆν φιλαλαδα καίγονται οἱ φύλλοι καὶ καθαρίζεται τὸ χωριό.

4. Δὲν ὑπάρχει τέτοιο ἔθιμο.

5. Ὅταν τῆν ἡμέρῃ τῶν Ἀπόκρεω οἱ πιὸ μικροὶ, πηγαίνουν εἰς ἐπίερα τῶν μεγαλυτέρων συγγενῶν καὶ ἀναδόχων καὶ τρεοῦν συχώρησιν. Φιλοῦν τὸ χέρι καὶ ἐκεῖνοι τοὺς κερνοῦν χρήματα.

Τὸ ἔθιμον εἶναι παλαιὸν καὶ διατηρεῖται καὶ σήμερον ἀκόμη. Τῆν ἡμέρα τῶν Ἀπόκρεω τὸ κραεῖ με' τὸ φαγητὸ δὲν σπικῶνεται· μένει μέτρι τοῦ μεθονυκτείου. Πρέπει ὁμοίωτ' νὰ

ραμφθών ὄφαι τὰ ραμφτά, δίστι τὴν ἐπομένην,
(καθαρὰ Δευτέρα) δὲν τρώχουν εἰσοσε. Νηστεύουν.
Πολλοὶ φάλλια ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας δὲν τρώχουν
οὔτε ψωμί. Τὶς ἀσάκριες βόφουν καὶ αὐτὰ
κὲ φρούδες ἀπὸ κρεμμύδια.

Ἄσπρ' ἐπισκεθῶν ὄφου τοὺς ευχευεῖς καὶ
ευχωρεθῶν, ὄφαι κατὰ τὴν αἰώναν ἐπὶ ψιθια-
θιάδες ὅσον παρακορυθῶν ἐπὶ αὐτιά, χορεύουν
καὶ τὶνε ἀσκέια, ὡς τὰ ψεάνυκα.

[Θεοδόσιος Πράπτης Διδάκτηρος
Προμηθεύς τὰ ναυαγία. Ἡ ἡμετέρι
ἐπιπέτῃ ἐπέκει καὶ πρὸ 5-10 μαρτίου 1970
ἐν Περικλεῖδων ὁ δὲ διδασκῶν
τῇ 10/3/1970
Πράπτης]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Θεοδ. Πράπτης

Προς
Τήν 'Ακαδημίαν 'Αθηνών
Κέντρον 'Ερεύνης 'Ελληνικῆς Λαογραφίας
εἰς 'Αθήνας.

(Διά τοῦ κ. 'Επιθεωρητοῦ Δημοτικῶν Σχολείων Βοῦου.)

" Ὑποβάλλεται

Λαογραφική ἔργασια
γεωργικῶν ἐργαλείων καί
κατ' ἔθιμον πυρᾶς, τοῦ
Χωρίου Πολυκαστάνου Βοῦου
Κοζάνης.

Λαμβάνω τήν τιμὴν νά ὑποβάλω
'Υμῖν συνημμένως ἐρωτηματολόγιον διά Γεωργικά
ἐργαλεῖα καί κατ' ἔθιμον πυρᾶς τοῦ Χωρίου Πολυ-
καστάμου Βοῦου Νομοῦ Κοζάνης, συμπληρωμένον.
'Επισυνάπτεται καί ἡ χειρόγραφος συλλεχθεῖσα ὕλη
ἀποτελουμένη ἐκ σελίδων 21.

Ἡ ἐν λόγῳ λαογραφική ἔργασια ἐγένετο
ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν ὑπηρετοῦντος Διδασκάλου
Θεοδοσίου Πράππα.

Παρακαλοῦμεν διά τὰ καθ' ἑμᾶς
ὑπευθύνοντες

ὁ Δ/ντῆς τοῦ Σχολείου

Θεοδοσίου Πράππα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

'Εν Πολυκαστάνῳ τῇ 14/3/1970

Συνημμένα: 2